

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

17.08.2022. Nr. 1.7-2/771

Uz 07.07.2022 Nr. 7.1/2022/IZ952

Saulkrastu novada pašvaldībai

Par SIA "Saulkrastu komunālserviss"

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Saulkrastu novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) sagatavoto līdzdalības izvērtējumu SIA “Saulkrastu komunālserviss” (turpmāk – Kapitālsabiedrība) ar lūgumu sniegt KP atzinumu.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88. panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Pašvaldība ir veikusi VPIL 88. panta otrajā daļā paredzēto Kapitālsabiedrības rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, kā arī konsultējusies ar komersantus pārstāvošo biedrību “Latvijas ūdensapgādes un kanalizācijas uzņēmumu asociācija” (turpmāk – LUKA), biedrību “Latvijas Ainavu arhitektu asociācija” (turpmāk – LAAA), kā arī biedrību “Latvijas siltumuzņēmumu asociācija” (turpmāk – LSUA), saņemot to atzinumus. Līdz ar to, KP sniegs atzinumu par veikto izvērtējumu.

Pašvaldība ir 100 % Kapitālsabiedrības kapitāldaļu turētāja. Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis ir atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem nodrošināt ūdenssaimniecības pakalpojumus visā Saulkrastu pilsētas teritorijā, tajā skaitā īstenojot ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu attīstības projektus, kā arī nodrošināt kvalitatīvus centralizētās siltumapgādes pakalpojumus.

Kapitālsabiedrības pamatdarbība sevī ietver:

- 1) centralizētās ūdenssaimniecības pakalpojumus (dzeramā ūdens ieguvī, padevī, notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, centralizētās ūdens un kanalizācijas sistēmas tīklu, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu uzturēšanu)¹;

¹ 05.04.2017. līgums par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu starp Pašvaldību un Kapitālsabiedrību.
https://komunalserviss.lv/wp-content/uploads/2020/08/ligums_udenssaimnieciba.pdf

- 2) centralizētās siltumapgādes pakalpojumus (siltumenerģijas ražošanu, pārvadi un sadali, tirdzniecību)²;
- 3) labiekārtošanas darbus: Saulkrastu novada ielu, ceļu un laukumu ikdienas uzturēšanas darbus, teritorijas labiekārtošanu un sanitārās tīrības nodrošināšanu, t.sk. no Veterinārmedicīnas likuma 21.¹panta izrietošo pārvaldes uzdevumu – bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu³;
- 4) daudzdzīvokļu dzīvojamo ēku apsaimniekošanu.

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības statūtos norādītajiem Kapitālsabiedrības darbības veidiem Pašvaldība ir norādījusi, ka Kapitālsabiedrības faktiskā darbība atbilst statūtos noteiktajiem komercdarbības veidiem, taču statūtos vēsturiski ir palikuši arī tādi komercdarbības veidi, ar ko Kapitālsabiedrība jau ilgstoši nenodarbojas. Līdz ar to no Kapitālsabiedrības statūtiem būtu svītrojami šādi komercdarbības veidi (NACE): 33.11; 42.2; 42.13; 42.9; 42.91; 42.99; 43.12; 43.3; 49.4; 52.24; 52.10; 68.1; 77.11; 77.3; 81.10; 81.2; 81.22; 81.30, un tālāk izvērtējumā tie netiks analizēti. Tādējādi secināms, ka Kapitālsabiedrības faktiskie darbības veidi (NACE) ir:

- 1) Tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana (35.30);
- 2) Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde (36.00);
- 3) Notekūdeņu savākšana un attīrīšana (37.00);
- 4) Atkritumu savākšana (izņemot bīstamos atkritumus) (38.11);
- 5) Ūdensapgādes sistēmu būvniecība (42.21);
- 6) Ēku nojaukšana (43.11);
- 7) Elektroinstalācijas ierīkošanas, cauruļvadu uzstādīšanas un citas līdzīgas darbības (43.2);
- 8) Cauruļvadu, apkures un gaisa kondicionēšanas iekārtu uzstādīšana (43.22);
- 9) Citu inženiersistēmu montāža (43.29);
- 10) Citi specializētie būvdarbi (43.9);
- 11) Sava vai nomātā nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana (68.2);
- 12) Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata (68.32).

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības statūtos ietverto darbības veidu “Atkritumu savākšana, izņemot bīstamos atkritumus” Izvērtējumā ir norādīts, ka pakalpojums netiek sniegts fiziskām vai juridiskām personām. Pakalpojums tiek sniegts tikai, ja ir saņemts Pašvaldības uzdevums deleģēšanas līguma ietvaros. Arī attiecībā uz norādīto darbības veidu “Elektroinstalācijas ierīkošanas, cauruļvadu uzstādīšanas un citas līdzīgas darbības”, “Citu inženiersistēmu montāža”, “Citi specializētie būvdarbi”, Izvērtējumā ir norādīts, ka pakalpojums netiek sniegts fiziskām vai juridiskām personām. Pakalpojums tiek sniegts tikai, ja ir saņemts Pašvaldības uzdevums deleģēšanas līguma ietvaros vai pašas Kapitālsabiedrības vajadzībām, sakārtojot savu infrastruktūru. Attiecībā uz Kapitālsabiedrības statūtos norādīto darbības veidu “Sava nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana” norādīts, ka Kapitālsabiedrībai ir nepieciešams saņemt dalībnieku sapulces iepriekšēju rakstveida piekrišanu, lai iegādātos vai atsavinātu savu nekustamo īpašumu. To iegāde ir saistīta tikai ar savas pamatdarbības nodrošināšanu vai

² 18.10.2018. līgums par centralizētās siltumapgādes sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu starp Pašvaldību un Kapitālsabiedrību. https://komunalserviss.lv/wp-content/uploads/2020/08/ligums_siltumapgade.pdf

³ 31.03.2022. deleģēšanas līgums starp Pašvaldību un Kapitālsabiedrību. <https://komunalserviss.lv/wp-content/uploads/2022/05/saulkrastu-komunalserviss-delegesanas-ligums-2022.pdf>

sakārtošanu, ievērojot visus spēkā esošos normatīvos aktus par publiskas personas mantas atsavināšanu vai iegādi.

Kapitālsabiedrības apgrozījums 2020. gadā sastādīja 1 219 359 EUR, bet peļņa bija 23 340 EUR. Savukārt 2021. gadā Kapitālsabiedrības apgrozījums sastādīja 1 244 137 EUR, bet peļņa – 22 317 EUR. Izvērtējumā norādīts, ja Kapitālsabiedrība cieš zaudējumus no savas darbības, Pašvaldība dotācijas zaudējumu segšanai nepiešķir. Dotācijas tiek piešķirtas tikai tad, ja ir nepieciešams veikt būtiskus ieguldījumus infrastruktūras attīstībā vai uzturēšanā un ja to pieļauj pieejamie Pašvaldības finanšu līdzekļi.

Veicot konkurences neitralitātes novērtējumu, Pašvaldība norādījusi, ka Kapitālsabiedrības darbība centralizēto ūdenssaimniecības un siltumapgādes pakalpojumu jomā, kā arī labiekārtošanas jomā un tai pakārtotajās darbībās atbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un Pašvaldības izvēlētajai politikai.

Pašvaldība Izvērtējuma noslēgumā ir secinājusi, ka centralizēto ūdenssaimniecības un siltumapgādes pakalpojumu nozare ir atzīstama par stratēģiski svarīgu – tādējādi pastāv VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktā noteiktais priekšnoteikums publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā. Attiecībā uz labiekārtošanas darbu veikšanu (ceļu un ielu uzturēšana, tai skaitā operatīva bojājumu novēršana) ir norādīts, ka tā ir atzīstama par darbību nozarē, kur tirgus nespēj nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā – tādējādi pastāv VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktais priekšnoteikums publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā.

Vienlaikus Izvērtējumā tiek norādīts, ka tos pakalpojumus, uz kuriem tirgus nepilnība nepastāv vai kuri nav veicami steidzamības kārtā, Kapitālsabiedrība iepērk tirgū. Papildus Pašvaldībai vērš KP uzmanību uz faktu, ka viens no svarīgiem iemesliem Kapitālsabiedrības darbībai tirgū ir pakalpojumu cena, kas iepirkuma rezultātā dažkārt vairākkārt pārsniedz Kapitālsabiedrības sniegtā pakalpojuma cenu un tādējādi nav iedzīvotāju interesēs, kā arī nesasniedz Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma mērķi.

Siltumapgādes pakalpojums

Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrība sniedz Pašvaldības administratīvajā teritorijā sabiedriskos pakalpojumus – siltumenerģijas ražošanu, pārvadi, sadali un tirdzniecību saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulatora 25.05.2013. izsniegtu licenci E 23026 un pamatojoties uz 18.10.2018. starp Pašvaldību un Kapitālsabiedrību noslēgto līgumu par centralizētās siltumapgādes sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu.

Pašvaldība norādījusi, ka privāto komersantu darbība attiecīgajā tirgū būtu iespējama, tomēr ienākšana tajā ir apgrūtināta sakarā ar to, ka tajā vēsturiski izveidojies dabiskais monopols. Vienlaikus attiecībā uz konkurentiem Izvērtējumā tiek norādīts, ka Saulkrastu novada Saulkrastos un Zvejniekiemā Kapitālsabiedrība ir vienīgais uzņēmums, kas nodarbojas ar centralizētā siltumapgādes pakalpojuma sniegšanu. Blakus esošajos novados arī ir pašvaldības uzņēmumi, kas nodrošina centralizētos siltumapgādes pakalpojumus, piemēram, Limbažu novadā Kapitālsabiedrībai līdzīgs uzņēmums ir SIA “Limbažu siltums” (kapitāla daļu turētājs ir pašvaldība), Valmieras novadā – AS “Valmieras enerģija” (siltuma ražošana un karstā ūdens piegāde, privāti publiskā kapitālsabiedrība) un SIA “Valmieras ūdens” (siltuma

pārvade un sadale, kapitāla daļu turētājs ir pašvaldība). Pārējie uzņēmumi nodrošina individuālos siltumapgādes pakalpojumus mājāsaimniecībām.

Analizējot riskus pakalpojumu nodošanai privātajam sektoram, Izvērtējumā tiek norādīts, ka, nododot centralizētās siltumapgādes pakalpojuma nodrošināšanas pienākumu privātā sektora tirgus dalībniekam, publiskais sektors varētu zaudēt “kontroli” pār stratēģiski svarīgu nozari. Tāpat tiek norādīts, ka pastāv risks, ka privātai kapitālsabiedrībai var iestāties finanšu grūtības un maksātnespēja.

LSUA attiecībā uz siltumapgādes pakalpojumu nodrošināšanu kontekstā ar VPIL priekšnosacījumiem komercdarbības veikšanai ir norādījusi uz turpmāko.

Pirmkārt, LSUA ir vērsusi uzmanību, kas, tās ieskatā, siltumapgāde ir stratēģiski svarīga nozare, jo nodrošina sabiedrisko pakalpojumu – centralizētu siltumapgādi, ko regulē speciāli normatīvie akti, nosakot īpašas prasības pakalpojuma sniegšanai.

Otrkārt, LSUA norādījusi, ka Kapitālsabiedrība darbojas nozarē, kurā infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi ar ilgu atmaksāšanās laiku. Šo projektu mērķis ir vides kvalitātes saglabāšana, aizsardzība un uzlabošana. To rezultātā ir nodrošināta pieejamība kvalitatīviem siltumapgādes pakalpojumiem. Ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu realizētajiem projektiem ir 5 gadu pēcuzaudzības periods, kā laikā projektā radītais īpašums vai īpašums, kas guvis labumu projekta rezultātā, nedrīkst mainīt īpašnieku vai arī nedrīkst tikt iznomāts. Ja projekta ietvaros tiek veiktas investīcijas pārvades un sadales sistēmā, tad daļēja pēcuzaudzība turpinās visā investīciju dzīves cikla garumā. Siltumtīklu dzīves cikls ir 30 gadi.

Treškārt, apdzīvotās vietās, kur nav nodrošināta centralizēta dabasgāzes infrastruktūra, centralizēto siltumapgādes siltumavotos ir jāuzstāda šķeldas apkures katli, kas ir būtiski dārgāki nekā gāzes apkures katli, kā arī tiem ir lielākas apkalpošanas un uzturēšanas izmaksas. Lai kurinātu ar biomasu ir nepieciešamas 5-7 reizes lielākas investīcijas 1 MW jaudas uzstādīšanai. Turklāt siltumavotos ir jābūt pietiekamām rezervēs jaudām, lai centralizētā siltumapgāde tiktu nepārtraukti nodrošināta arī avārijas situācijās un netipiski aukstās ziemās. Papildus riski, kas ietekmē investīciju atmaksāšanās laiku, ir neprognozējami klimatiskie apstākļi, ko potenciālais investors nevar ietekmēt, bet uzstādītajām jaudām ir jānodrošina siltumapgāde arī aukstās ziemās.

Ceturtkārt, siltumapgāde ir nozare ar augstu kvalitātes standartu un augstām vides prasībām, jo pakalpojuma patērētāji ir iedzīvotāji. Standarta pazemināšana nav pieļaujama. Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” viens no mērķiem ir nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus pakalpojumus, kuru tarifi atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kas nozīmē, ka siltumenerģijas ražošana, pārvade un sadale ir nozare, kurā ir nepieciešams augsts kvalitātes standarts. Radot iespējas lielākam klientu skaitam pieslēgties pie centralizētās apkures sistēmas, tiek nodrošināts mazāks gaisa piesārņojums nekā tad, ja darbojas daudz mazas privātas katlumājas, kuru piesārņojošo darbību nereglamentē Latvijas normatīvie akti.

Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un tirdzniecības pakalpojumiem KP norāda, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 51.panta pirmo daļu pašvaldības, veicot likumā noteikto pastāvīgo funkciju, organizē siltumapgādi savā administratīvajā

teritorijā, kā arī veicina energoefektivitāti un konkurenci siltumapgādes un kurināmā tirgū⁴. Tā kā centralizētā siltumapgāde (pārvade un sadale) un siltumenerģijas ražošana un tirdzniecība ir atsevišķi pakalpojumi, KP secina, ka centralizētās siltumapgādes pārvades un sadales pakalpojumu sniegšanas tirgū vēsturiski var būt izveidojies dabiskais monopols, kas izskaidrojams ar infrastruktūras izveidi un uzturēšanu un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama un nebūtu lietderīga. Līdz ar to, KP atzīst, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pamatpakalpojumi – siltumenerģijas pārvade un sadale – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē, kas tiek sniegti tirgus nepilnības apstākļos.

Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu Izvērtējumā nav iekļauta informācija, kas liecinātu, ka citi tirgus dalībnieki vēlētos uzsākt siltumapgādes pakalpojumu sniegšanu Kapitālsabiedrības darbības teritorijā. Tādējādi, ja konkrētajā teritorijā nav citu tirgus dalībnieku, kas nodrošinātu siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumus, pirmšķietami var secināt, ka atbilstoši VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktam Kapitālsabiedrībai, nodrošinot siltumenerģijas ražošanu un tirdzniecību, novērš tirgus nepilnību. Tomēr KP norāda, ka šo pakalpojumu sniegšanas tirgū potenciāli ir iespējama konkurence, tādējādi gadījumā, ja šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vēlētos ienākt privātie tirgus dalībnieki, Kapitālsabiedrībai atbilstoši Enerģētikas likuma 48. un 49. pantam būs jānodrošina iespējas arī citiem, t.sk. privātajiem tirgus dalībniekiem realizēt to saražoto siltumenerģiju.

Ūdenssaimniecības pakalpojums (ūdensapgāde un kanalizācija)

Kapitālsabiedrība, pamatojoties uz 05.04.2017. starp Pašvaldību un Kapitālsabiedrību noslēgto līgumu par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, veic Pašvaldības autonomo funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, nodrošinot centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā (līdz 31.12.2021. tikai Saulkrastos un Zvejniekciemā), tajā skaitā pārvaldot un uzturot ūdenssaimniecības infrastruktūru.

Nemot vērā to, ka administratīvi teritoriālās reformas rezultātā, Saulkrastu novadam ir pievienots Sējas novads un līdz administratīvi teritoriālajai reformai, ūdenssaimniecības pakalpojumus Sējas novadā nodrošināja Sējas novada dome, Saulkrastu novada dome 29.12.2021. nolēma ieguldīt Kapitālsabiedrības pamatkapitālā Sējas pagasta ūdenssaimniecības infrastruktūru, tādējādi turpmāk nodrošinot vienotu un nepārtrauktu pakalpojumu visiem iedzīvotājiem, kuri izmanto centralizētos ūdenssaimniecības pakalpojumus. Lēmums stājās spēkā no 01.01.2022.

Kapitālsabiedrība ir reģistrēta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas uzturētajā Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā ar Nr.U10114. Kapitālsabiedrība Saulkrastu novadā ir reģistrēta arī kā asenizācijas pakalpojuma sniedzējs.

LUKA ir norādījusi, ka, LUKA ieskatā, Pašvaldībai ir nepieciešams saglabāt dalību visos ūdenssaimniecības pakalpojumus sniedzēšajos uzņēmumos, tajā skaitā Kapitālsabiedrībā, nodrošinot normatīvo tiesību aktu prasībām atbilstošu, sabiedrībai pieejamu un ilgtspējīgu Pašvaldības deleģēto autonomo pakalpojumu sniegšanu, kā arī atbilstošu pakalpojumu

⁴ Enerģētikas likums, sk. <https://likumi.lv/ta/id/49833-energetikas-likums>

sniegšana ilgtermiņā, vienlaikus saglabājot ekonomiski pamatotu un samērīgu maksu par šiem pakalpojumiem. Turklāt, LUKA ieskatā, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšana ir vides un sabiedrības drošības un veselības jautājums, līdz ar to šo pakalpojumu sniegšanu nedrīkst nodot privāto tirgus dalībnieku rokās.

LUKA vērsusi uzmanību, ka nepilnības ūdenssaimniecības sistēmu darbībā un pakalpojumu organizēšanā Valsts kontroles revīzijas ziņojumā “Notekūdeņu savākšanā, novadīšanā un attīrīšanā joprojām daudz izaicinājumu” ir identificēts kā būtisks problēmjautājums tieši mazajās ūdenssaimniecībās. Minētās nepilnības var radīt ne tikai nekvalitatīva pakalpojuma sniegšanas gadījumus, bet arī vides piesārņojuma riskus. Līdz ar to, balstoties uz LUKA biedru pieredzi un līdzšinējo sadarbību ar Latvijas pašvaldībām, ilgtspējīga ūdenssaimniecības pakalpojuma sniegšana visas pašvaldības (novada) robežās visveiksmīgāk ir īstenojama, reorganizējot esošos ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējus, tos apvienojot vienā lielā ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējā. Tādējādi ir iespējams konsolidēt gan finanšu kapacitāti, kas nepieciešama sistēmu uzturēšanai un investīciju un attīstības projektu realizācijai, gan pieredzējušus un zinošus speciālistus, kas nodrošina sistēmu atbilstošu ekspluatāciju. Balstoties uz LUKA pieejamo informāciju, Saulkrastu novadā ūdenssaimniecības uzņēmumu reorganizācija ir veikta. Līdz ar to, lai neradītu draudus šobrīd vienīgā ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja – Kapitālsabiedrības - darbībai pēc reorganizācijas un nodrošinātu tā attīstību, ilgtspējību un finansiālo stabilitāti, ir nepieciešams būtisks pašvaldības atbalsts, tajā skaitā finansiāls.

KP atzīst, ka Kapitālsabiedrības sniegtie pamatpakalpojumi ūdenssaimniecības jomā (ūdensapgāde un kanalizācija) – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē, ņemot vērā, ka Kapitālsabiedrība veic pašvaldības autonomo funkciju, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā. Kā arī KP ņem vērā, ka Kapitālsabiedrības pārvaldītā ūdenssaimniecības infrastruktūra nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam, jo tās izbūvei un attīstīšanai ir tikuši piesaistīti Eiropas Savienības finanšu instrumentu līdzekļi.

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības sniegto papildu pakalpojumu – ūdensapgādes vai kanalizācijas sistēmu būvniecību Izvērtējumā tiek norādīts, ka šie pakalpojumi tiek veikti sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas ietvaros. Lai nodrošinātu Latvijas ūdenssaimniecības pakalpojumu atbilstību Eiropas Savienības normatīvo aktu prasībām, Kapitālsabiedrība pašreiz īsteno stratēģiski svarīgu Eiropas Savienības Kohēzijas fondu līdzfinansēto projektu Nr. 5.3.1.0/17/I019 “Ūdenssaimniecības attīstība Saulkrastos, II kārtā”, kura ietvaros, lai līdz 2022. gada beigām sasniegtu projektā norādītos rādītājus (850 iedzīvotāji, kuriem nodrošināts centralizētās kanalizācijas pakalpojums).

Izvērtējumā sniegta informācija, ka Kapitālsabiedrība nodrošina kanalizācijas un ūdensvada atzaru izbūvi, ja to pieprasa klients. Klientiem izbūves pakalpojumu sniedzējus ir tiesības izraudzīties patstāvīgi, ko klienti arī izmanto, taču Kapitālsabiedrībai daudzkārt ir nācies uzklaut klientus par to, ka nav iespējams atrast būvnieku, kas to izdarītu. Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrības klienti ļoti bieži ir vaicājuši tai par izbūves pakalpojumu sniegšanas iespējām, uz ko Kapitālsabiedrība vienmēr ir atbildējusi, ka šādus darbus tā neveic un ka tā ir klienta kompetence. Bet vēlāk, reaģējot uz klientu pieprasījumu pēc būvdarbu

veicēja, no 2020. gada maija Kapitālsabiedrība ir reģistrēta Būvkomersantu reģistrā, kas attiecīgi sniedz lielāku atbalstu saviem klientiem, tādējādi veicinot arī projekta īstenošanu.

Papildus Izvērtējumā norādīts, ka, ievērojot projekta īstenošanas steidzamību līdz 2022. gada beigām, un to, ka no 01.01.2022. Kapitālsabiedrības pārziņā ir arī Sējas pagasta ūdenssaimniecība un liela daļa cilvēku un tehnikas resursu tiek novirzīti arī šīs saimniecības uzturēšanai, sakārtošanai un problēmu novēršanai, kā arī iedzīvotāju pieprasījums pieslēgties centralizētajiem ūdensvada un kanalizācijas tīkliem ir pieaudzis, Kapitālsabiedrība 10.05.2022. izsludināja iepirkumu par kanalizācijas pieslēgumu izbūvi. Iepirkumā līguma slēgšanas tiesības ieguva divi darbu veicēji, ar kuriem tika noslēgtas vispārīgā vienošanās un sadarbība ilgs līdz šī gada beigām.

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības darbību būvniecības pakalpojumu jomā KP norāda, ka vispārīgi publisku personu kapitālsabiedrību darbība ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu būvniecības jomā nebūtu pamatojama ar kādu no VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumiem un līdz ar to, publiskas personas kapitālsabiedrībām būtu jāatturas no šādu pakalpojumu sniegšanas.

Tomēr, kā KP jau iepriekš norādījusi publiski⁵, publisku personu kapitālsabiedrību darbība, t.sk. pieslēgumu projektēšanā un izbūvē, varētu būt pieļaujama un objektīvi attaisnojama, ja pieslēgumu projektēšana un izbūve notiek teritorijās, kurās tiek realizēti Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētie projekti, lai sasniegtu nepieciešamo pieslēgumu skaitu aglomerācijā, kā arī, ja ir konstatēta tirgus nepilnība.

Līdz ar to, ņemot vērā, ka Kapitālsabiedrība pašreiz īsteno Eiropas Savienības Kohēzijas fondu līdzfinansēto projektu Nr.5.3.1.0/17/I019 “Ūdenssaimniecības attīstība Saulkrastos, II kārtā”, kā arī faktu, ka kanalizācijas pieslēgumu izbūves pakalpojumu sniegšanā ir piesaistīti privātie pakalpojumu sniedzēji, Kapitālsabiedrības darbība šajā jomā ir attaisnojama.

Vienlaikus KP aicina Pašvaldību izsvērt iespēju arī turpmāk piesaistīt privātos pakalpojumu sniedzējus ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu būvniecības pakalpojumu sniegšanā.

Vienlaikus KP konstatē, ka ūdenssaimniecības pakalpojumu ietvaros Kapitālsabiedrība sniedz arī maksas papildu pakalpojumus – asenizācijas pakalpojumus, kanalizācijas un drenāžas cauruļvadu augstspiediena skalošanas pakalpojumus, kā arī ūdens skaitītāju nomaiņu⁶.

KP vērtējumā, lai novērstu konkurences neitralitātes riskus, Kapitālsabiedrībai būtu jāatturas no tādu pakalpojumu sniegšanas, ko spētu nodrošināt privātā sektora uzņēmumi, turklāt attiecībā uz minētajiem papildu pakalpojumiem, KP vērtējumā, pirmšķietami nav konstatējama tirgus nepilnība VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē, kā arī šo pakalpojumu sniegšana nevarētu tikt pamatota ar citiem VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumiem.

Labiekārtošanas pakalpojumi

⁵ Sk. KP prezentāciju Latvijas Pašvaldību savienības Tautsaimniecības un Reģionālās attīstības un sadarbības komitejas apvienotajā sēdē 16.06.2021., <https://www.lps.lv/lv/tiesraides-videoarhivs/videoarhivs/686-lps-tautsaimniecibas-un-reģionalas-attistibas-un-sadarbibas-komitejas-apvienota-sede-16-junija-2021>

⁶ <https://komunalserviss.lv/udensapgade-un-kanalizacija/>

Attiecībā uz labiekārtošanas pakalpojumu sniegšanu Izvērtējumā norādīts, ka Pašvaldība saskaņā ar 31.03.2022. deleģēšanas līgumu ir deleģējusi Kapitālsabiedrībai veikt no likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punkta izrietošos pārvaldes uzdevumus – gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, un no Veterinārmedicīnas likuma 21.¹panta izrietošo pārvaldes uzdevumu – bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu. Minētie uzdevumi deleģēti ar mērķi nodrošināt vienotu Pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību, tās apsaimniekošanu, uzturēšanu un izmantošanu sabiedrības un novada iedzīvotāju interesēs, tādējādi efektīvi izmantojot Pašvaldības veiktos kapitālieguldījumus un pieejamos finanšu līdzekļus, kā arī nodrošinot iedzīvotājiem nepieciešamo darbību operativitāti.

Iepriekš norādītā deleģējuma līguma ietvaros Kapitālsabiedrība veic Saulkrastu novada ielu un ceļu un laukumu ikdienas uzturēšanu gan vasarā, gan ziemā, kā arī ielu un ceļu apgaismojuma infrastruktūras uzturēšanu, kā arī bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu, un Pašvaldības autostāvvietu apsaimniekošanu.

LAAA ir norādījusi, ka, LAAA ieskatā, ir būtiski nodrošināt vienotu un pēctecīgu pašvaldības ainavu pārvaldības nodrošināšanu, saglabājot pašvaldības lomu ainavu pārvaldības procesa koordinēšanā. Vienlaikus LAAA norādījusi, ka LAAA apkopotajā pieredzē, kvalitatīvāko un ekonomiski izdevīgāko pakalpojumu nodrošina brīva konkurence, pie nosacījuma, ka tas tiek objektīvi novērtēts un tiek veikta kompetenta nolīgto pakalpojumu izpildes kontrole. Kompetentu speciālistu un tehnisko resursu pieejamība, ņemot vērā dažādos Latvijas pašvaldību mērogus, var atšķirties, tādējādi ietekmējot pašvaldības ainavu pārvaldības kvalitāti. Tāpat, ir būtiski ņemt vērā, ka brīvā tirgus apstākļos var rasties tehniski pārtraukumi pakalpojuma iepirkuma procedūras organizācijā, vai tehnisks pārtraukums kāda tirgus dalībnieka negodprātīgās rīcības dēļ, kam seko līguma laušanas procedūra, tādējādi, pakalpojumu, kam piemīt steidzamības raksturs, izpilde var noritēt nesamērīgi garākos termiņos, pašvaldības vai sabiedrības locekļu īpašumam radot papildu zaudējumus. Tādējādi, operatīvi veicamie darbi (avārijas seku, laikapstākļu ietekmes seku novēršanu, u.tml. darbus, kas neietilpst valsts operatīvo dienestu kompetencē) ir jāspēj nodrošināt nepārtraukti. Savukārt saimnieciskais izdevīgums, lai pašvaldības kapitālsabiedrība varētu segt minimāli nepieciešamo tehnikas vienību uzturēšanu ekonomiski izdevīgi, var tikt vērtēts atsevišķi.

Attiecībā uz uzdevumiem, kas saistīti ar ielu un ceļu uzturēšanu Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrība pati veic šādus darbus:

- 1) ceļu greiderēšana Saulkrastos, Zvejnieciemā un vasarnīcu ciematos;
- 2) izskalojuma likvidēšana, caurteku remonts/ nomaiņa;
- 3) ceļu apstrāde ar pretputekļa (CaCl) materiālu;
- 4) ielu bedrīšu remonta veikšana, izmantojot auksto asfaltu, kur tehnoloģija pieļauj to darīt;
- 5) ielu apgaismojuma infrastruktūras uzturēšana;
- 6) novadgrāvju remonta darbu veikšana un ceļmalu pļaušana;
- 7) ceļa zīmju izvietojuma shēmu sagatavošana saskaņošanai ar VSIA “Latvijas valsts ceļi”, ceļa zīmju uzstādīšana un nomaiņa;

- 8) citu sīko darbu, kas izriet no ceļu uzturēšanas vai pēc Pašvaldības pasūtījuma (bīstamo koku zāģēšana, zaru un rudens lapu savākšana, banneru/karogu uzstādīšana ielu apgaismojuma stabos utt.), veikšana.

Pārējo darbu sniegšanā, kas saistīti ar novada ielu un ceļu un laukumu ikdienas uzturēšanas darbiem, Kapitālsabiedrība, piesaista ārpalpojuma sniedzējus, organizējot cenu aptauju vai iepirkumu. Attiecīgi privātie tirgus dalībnieki tiek piesaistīti:

- 1) ielu asfaltbetona seguma remonta darbu veikšanai;
- 2) horizontālā apzīmējuma uzklāšanai uz asfaltētajiem ceļiem;
- 3) dažādiem ceļu projektēšanas darbiem, ja ir saņemts Pašvaldības uzdevums;
- 4) grants ceļa seguma atjaunošanas darbiem;
- 5) Sējas pagasta ceļu ikdienas uzturēšanai vasarā un ziemā;
- 6) Saulkrastu vasarnīcu ciematu ziemas tīrīšanas darbu veikšanai;
- 7) ceļmalu un novadgrāvju pļaušanas darbu veikšanai;
- 8) tiltu inspekcijas veikšanai;
- 9) un citiem darbiem, ja nepieciešams un kas izriet no ikdienas uzturēšanas darbiem.

Pašvaldība ir vērsusi KP uzmanību uz Pašvaldības negatīvo pieredzi ar privātajiem pakalpojumu sniedzējiem laikā pirms Kapitālsabiedrībai tika deleģēts uzdevums gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību. Izvērtējumā norādīts, ka agrāk Pašvaldība organizēja publiskos iepirkumus un cenu aptaujas šādu darbu veikšanai. Pakalpojuma sniedzēji, kam tika piešķirtas līguma slēgšanas tiesības, darbus veica nekvalitatīvi vai darīja tos nepilnīgi; nebija pieejami ārkārtas situācijās; darbus nevarēja veikt, kad to pieļāva laikapstākļi; Pašvaldībai bija jātērē savi administratīvie resursi, atbildot uz iedzīvotāju sūdzībām un organizējot atkārtotu darbu veikšanu vai neatbilstību novēršanu.

Analizējot tirgu attiecībā uz konkurentiem, Izvērtējumā secināts, ka Saulkrastu novadā ir atsevišķi uzņēmēji, bet tiem nav pieejama tehnika konkrētu darbu veikšanā visu gadu vai konkrētā sezonā. Kā piemērs Izvērtējumā tiek norādīts uz 2021./2022.gada ziemas sezonu, kad daudziem uzņēmējiem nav bijusi nepieciešamā tehnika ceļu tīrīšanai no sniega. Tiek norādīts, ka, organizējot lielo asfaltēto ceļu attīrīšanu no sniega un kaisīšanu ar pretslīdes materiāliem, publiskajā iepirkuma pieteicās tikai VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs". Līdz ar to tiek secināts, ka Pašvaldībai ir drošāk un efektīvāk uzturēt šo darbu veikšanu un organizēšanu Kapitālsabiedrībai par cenām, kas noteiktas un apstiprinātas deleģēšanas līgumā un kuras ir konkurētspējīgas salīdzinājumā ar citiem tirgus dalībniekiem.

KP vērtējumā, ņemot vērā, ka uzskaitītie darbi, kurus veic Kapitālsabiedrība, ir cieši saistīti un nepieciešami, lai Kapitālsabiedrība varētu izpildīt tai deleģēto uzdevumu – gādāt par Pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību – pakalpojumi vispārīgi atzīstami par stratēģiski svarīgiem VPIL 88. panta piemās daļas 2. punkta izpratnē. Vienlaikus KP vērs uzmanību, ka pakalpojuma noteikšana par stratēģiski svarīgu ir atzīstama tikai par vienu no priekšnoteikumiem, lai atbilstoši VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktam publiskai personai būtu tiesisks pamats sniegt šādu pakalpojumu, piemērojot tiesību normā paredzēto izņēmumu. Lai pamatotu šādu izņēmumu, likums (VPIL 88. panta otrā daļa) tieši nosaka, ka publiskai personai ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī ir pienākums veikt tirgus izpēti, novērtējot pieejamās alternatīvas, tostarp, vai konkrēto pakalpojumu vienlīdz efektīvi sniedz vai arī varētu sniegt privātie tirgus dalībnieki un vai

privātie tirgus dalībnieki ir spējīgi efektīvi nodrošināt konkrētā pakalpojuma pieejamību un tā sniegšanu. Savukārt, lai nodrošinātu sniegto pakalpojumu kvalitāti no privāto tirgus darbinieku puses, KP vērtējumā, Pašvaldībai kā pasūtītājam ir iespējami detalizēti jāparedz iepirkuma līgumā pakalpojuma sniedzēja pienākumi, un to izpildes termiņi, kā arī atbildība par līguma noteikumu pārkāpumu.

Attiecībā uz bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanas pakalpojuma sniegšanu Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrība atbilstoši Veterinārmedicīnas likuma 21.¹pantā⁷ noteiktajam uzdevumam nodrošina Saulkrastu novadā bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu. Pakalpojums tiek veikts, ja ir saņemts Pašvaldības vai iedzīvotāja ziņojums par uz ceļiem, ielām vai grāvjos esošiem bezsaimnieka dzīvnieku liķiem, vai pludmalē beigtiem roņiem vai gulbjiem.

Izvērtējumā secināts, ka, ievērojot to, ka šī pakalpojuma sniegšana ir sezonāla un viļņveidīga, tad pakalpojumu sniegt efektīvāk var Kapitālsabiedrība, kas ir gatava ātri reaģēt pēc izsaukuma. Ja šādu darbību organizētu cits tirgus dalībnieks, tad tā būtu Pašvaldības budžeta līdzekļu neracionāla izmantošana un tas radītu papildu izmaksas par cita tirgus dalībnieka resursu rezervēšanu. Vienlaikus ir secināts, ka teorētiski šādu pakalpojumu var sniegt jebkurš uzņēmējs, kura rīcībā ir traktortehnika, taču parasti uzņēmēji nevēlas piedalīties šādu darījumu īstenošanā, kur nav garantēts apjoms un kur jābūt pieejamam jebkurā izsaukuma brīdī.

Nemot vērā, ka pienākums nodrošināt bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu un iznīcināšanu ir noteikts likumā, KP secina, ka pakalpojums atzīstams par stratēģiski svarīgu VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē. Vienlaikus, kā KP to vairākkārtīgi ir norādījusi savos atzinumos, ka arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt arī privātajiem tirgus dalībniekiem, līdz ar to, publiskajām personām ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī ir nepieciešams veikt tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu konkrētajā pakalpojumu tirgū, proti, situāciju, ka tirgū nedarbojas tirgus dalībnieki, kas varētu un būtu gatavi sniegt ar atkritumu apsaimniekošanu saistītos darbus.

Līdz ar to KP aicina Pašvaldību gūt pārliecību, vai kāds no Pašvaldības teritorijā esošajiem privātajiem tirgus dalībniekiem nebūtu gatavs nodrošināt bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu un iznīcināšanu atbilstoši Pašvaldības prasībām. Gadījumā ja tirgus izpētes rezultātā Pašvaldība secinās, ka šāda interese nepastāv, tad Pašvaldībai būs pamats uzskatīt, ka pakalpojums tiek sniegts tirgus nepilnības apstākļos.

Attiecībā uz Pašvaldības autostāvvietu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanu Izvērtējumā norādīts, Pašvaldība ir nodevusi Kapitālsabiedrībai uzturēšanai un apsaimniekošanai šādas autostāvvietas:

- 1) Pašvaldības maksas autostāvvietas, kas ir ierīkotas Saulkrastu ielu sarkano līniju robežās pie Baltās kāpas, Kāpu ielā. Vienlaikus ir uzdots arī gādāt par publiskās tualetes, kas atrodas

⁷ Veterinārmedicīnas likuma 21.¹pants: "Pašvaldības nodrošina bezsaimnieka dzīvnieku liķu savākšanu un iznīcināšanu."

- Rīgas ielā 9a, Saulkrastos, tīrību un ap to bruģētā priekšējā laukuma 93,8m² platībā ikdienas uzkopšanu;
- 2) Pašvaldības maksas autostāvvietas Smilšu ielā 2a, Saulkrastos, 3221m² platībā ikdienas uzkopšanu;
 - 3) Pašvaldības autostāvvietas Ainažu ielā 37, Saulkrastos. Līgums ir spēkā līdz dienai, kad Pašvaldība būs noslēgusi līgumu par autostāvvietas un tai pieguļošās teritorijas nomas līgumu ar izolē izvēlētu nomnieku;
 - 4) Pašvaldības autostāvvietas Jūras prospektā 14, Zvejniekiemā.

Tiek norādīts, ka no gūtajiem ienākumiem, Kapitālsabiedrība sedz izmaksas, kas saistītas ar autostāvvietu ikdienas uzturēšanu, apsardzi, maksājumu sistēmas uzturēšanu, kā arī laukumu bedrīšu remonta darbus un horizontālo apzīmējumu uzklāšanu.

Pašvaldība norādījusi, ka, ievērojot to, ka šī pakalpojuma sniegšana ir sezonāla un viļņveidīga, tad pakalpojumu sniegt efektīvāk var Kapitālsabiedrība, kas atrodas uz vietas ar saviem cilvēkresursiem un tehniku, kā arī ir gatava operatīvi reaģēt, ja ir saņemts iedzīvotāju vai pašvaldības lūgums pēc palīdzības. Ja šādu darbību organizētu cits tirgus dalībnieks, tad tā būtu pašvaldības budžeta līdzekļu neracionāla izmantošana un tas radītu papildu izmaksas par cita tirgus dalībnieka (cilvēk-, tehnikas un finanšu) resursu rezervēšanu. Vienlaikus Pašvaldība norādījusi, ka teorētiski šādu pakalpojumu var sniegt jebkurš uzņēmējs, kura rīcībā ir lielā un mazā traktortehnika, taču parasti uzņēmēji nevēlas piedalīties šādu darījumu īstenošanā, kur nav garantēts apjoms un kur jābūt pieejamam jebkurā izsaukuma brīdī.

Attiecībā uz publisku personu kapitālsabiedrību sniegtajiem autostāvvietu apsaimniekošanas pakalpojumiem KP ir iepriekš secinājusi⁸, ka autostāvvietu pakalpojumi primāri vērtējami kā atbilstoši VPIL 88. panta pirmās daļas 2. un 3. punktā noteiktajiem kritērijiem, jo tiek nodrošināta īslaicīga automašīnu novietošana pilsētas centra daļā, kas, organizējot pilsētas satiksmes plūsmu, nodrošina iedzīvotāju iespējas ērti apmeklēt pilsētas centrā un tā apkārtnē esošās iestādes.

Tajā pašā laikā KP ir vērsusi publisko personu uzmanību, ka arī privātie tirgus dalībnieki spēj nodrošināt stratēģiski svarīgu pakalpojumu sniegšanu, līdz ar to, lai varētu konstatēt VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktā noteikto izņēmumu, publiskajai personai atbilstoši VPIL 88. panta otrajai daļai ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet arī veikt ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt noteiktos mērķus. Līdz ar to būtu nepieciešams detalizētāk vērtēt iespējamās alternatīvas konkrēto mērķu sasniegšanai.

Līdz ar to KP aicina Pašvaldību pārliecināties, ka autostāvvietu apsaimniekošanu Pašvaldības teritorijā efektīvāk nevarētu veikt privātie tirgus dalībnieki.

Izvērtējumā norādīts, ka Kapitālsabiedrībā savā darbībā veic arī citus darbus atbilstoši Pašvaldības pasūtījumam, piemēram, savāc no iedzīvotājiem pavasarī nokritušās rudens lapas (ar mērķi pēc dūņu kompostēšanas laukuma izbūves, veidot speciālu komposta materiālu sajaucot notekūdeņu dūņas kopā ar lapām; materiālu izmanto dārzkopji un lauksaimnieki zemes

⁸ KP, [Apkopojums par 2020. un 2021. gadā sniegtajiem atzinumiem par publisko personu kapitālsabiedrību darbību sabiedriskā transporta un autostāvvietu pakalpojumu sniegšanas jomā](#), 49.-51. paragrafs.

“barošanai”), savāc Pašvaldības nozāģētos bīstamos zarus vai kokus.

Izvērtējumā norādīts, ka daudzi darbi tiek veikti arī Kapitālsabiedrības infrastruktūras uzlabošanai un sakārtošanai. Šo darbu veikšanai cilvēkresursu izmaksas ir ietvertas darbinieku atalgojumos, bet par traktortehnikas izmantošanu Kapitālsabiedrība maksā no saviem finanšu līdzekļiem, nevis no Pašvaldības.

Vienlaikus Pašvaldība norādījusi, ka šos darbus var darīt jebkurš uzņēmējs, kura rīcībā ir cilvēkresursi un lielā un mazā traktortehnika, taču parasti uzņēmēji nevēlas piedalīties šādu darījumu īstenošanā, kur nav garantēts apjoms un kur jānodrošina darbības nepārtrauktība un operativitāte.

KP arī konstatē, ka Kapitālsabiedrība savā interneta vietnē piedāvās saviem klientiem tādus pakalpojumus kā ekskavatora pakalpojumi ar operatoru, dažādi traktortehnikas pakalpojumi, visa veida tranšeju rakšanas darbi, drenāžas sistēmas izbūves darbi, koku un celmu izrakšanas pakalpojumi, visa veida grāvju tīrīšana ar tehniku, zemes izvešanas vai līdzināšanas pakalpojumi, jebkādu darbi būvprojektos un uzturēšanas darbi ziemas periodā: kaisīšana, šķūrēšana, sniega izvešana⁹.

KP vērs uzmanību, ka Kapitālsabiedrībai būtu pamats sniegt iepriekš minētos pakalpojumus tikai tādā gadījumā, ja būtu konstatējama tirgus nepilnība (situācija, kad pakalpojumus, kas nepieciešami Pašvaldības vai tās iedzīvotāju vajadzībām, tirgū nepiedāvā sniegt privātie tirgus dalībnieki), jo uz iepriekš minētajiem pakalpojumiem nav attiecināms VPIL 88. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumi. Pirms minēto darbu uzticēšanas Kapitālsabiedrībai, Pašvaldībai būtu jāpārlicinās, vai kāds no Pašvaldības teritorijā esošajiem privātajiem tirgus dalībniekiem nebūtu gatavs nodrošināt šos pakalpojumus, veicot tirgus izpēti.

Nekustamā īpašuma apsaimniekošana

Attiecībā uz Kapitālsabiedrības darbību nekustamā īpašuma apsaimniekošanas jomā Izvērtējumā sniegta informācija, ka Kapitālsabiedrība šobrīd pārvalda un apsaimnieko 17 daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, kas atrodas Saulkrastos un Zvejniekciemā. Kapitālsabiedrība ilgtermiņā neplāno nodarboties ar māju apsaimniekošanu, proti, nepiesaista un nepiesaistīs jaunus klientus un darbosies šajā jomā līdz brīdim, kad dzīvojamo māju iedzīvotāji nolems mainīt pārvaldnieku, ļaujot iedzīvotājiem pašiem vai privātajā sektorā strādājošiem apsaimniekošanas uzņēmumiem apsaimniekot šīs ēkas.

Papildus ir sniegta informācija, ka Kapitālsabiedrības pārvaldīšanā esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās nonāca laikā, kad tika pabeigta privatizācija, un Pašvaldība tās brīvā tirgus ietvaros nodeva Kapitālsabiedrībai pārvaldīšanā. Tiek norādīts, ka Kapitālsabiedrībai par māju pārvaldīšanu ar māju dzīvokļu īpašniekiem ir noslēgti pilnvarojuma līgumi. Kapitālsabiedrība veic pārrunas ar iedzīvotājiem par pārvaldnieka maiņu, taču sarunas vēl nav noslēgušās ar konkrētu rezultātu.

Kapitālsabiedrība plāno 2023. gadā pakāpeniski atteikties no šīs darbības jomas. Papildus Izvērtējumā norādīts, ka Saulkrastu novadā darbojas vismaz 10 apsaimniekošanas uzņēmumi.

KP atbalsta Kapitālsabiedrības plānu atteikties no nekustamā īpašuma

⁹ <https://komunalserviss.lv/labiekartosana/>

apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanas, ņemot vērā, ka Pašvaldības administratīvajā teritorijā pirmšķietami darbojas pietiekams skaits privāto tirgus dalībnieku, kas varētu nodrošināt Kapitālsabiedrības apsaimniekoto 17 dzīvojamo māju apsaimniekošanu.

Noslēgumā KP atgādina par nepieciešamību Kapitālsabiedrībai patstāvīgi regulāri veikt konkurences neitralitātes izvērtējumus, lai novērstu darbības neatbilstības Konkurences likuma 14.¹ pantam riskus.¹⁰

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

¹⁰ Konkurences neitralitātes izvērtēšanas vadlīnijas, pieejamas <https://www.kp.gov.lv/lv/media/1147/download>